

การเตรียมครูและการปฏิบัติงานของครูระดับปฐมวัยในประเทศไทย
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในสาขาปฐมวัย

นางสาว เลือพร โอนพรัตน์วิบูล

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

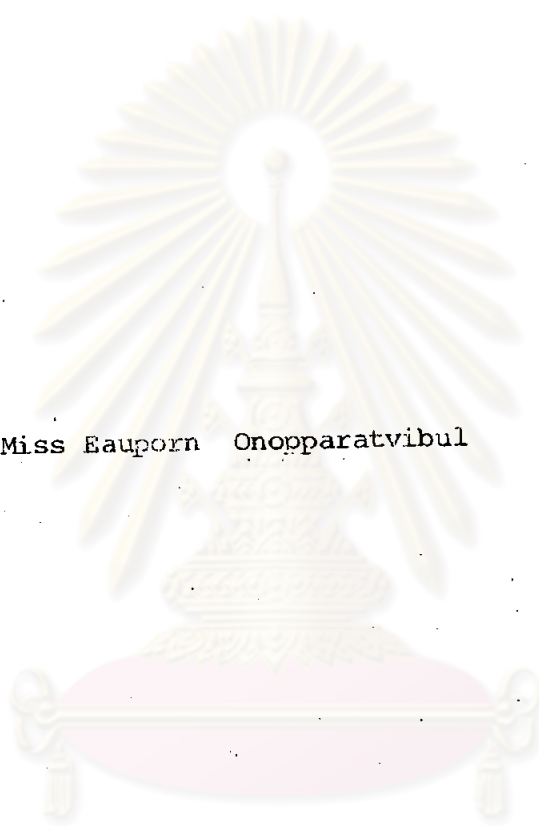
พ.ศ. 2526

ISBN 974-562-164-1

010448

115830652

PREPARATION AND PERFORMANCE OF PRE-SCHOOL TEACHER IN
THAILAND AS PERCEIVED BY ADMINISTRATORS AND INSTRUCTORS
IN PRE-SCHOOL EDUCATION

Miss Eauporn Onopparatvibul

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเตรียมครูและการปฏิบัติงานของครูระดับปฐมวัยในประเทศไทย
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในสาขาปฐมวัย

โดย นางสาว เอื้อพร โอนพรัตน์วิบูล
ภาควิชา ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิติยวดี บุญชื้อ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

สุประดิษฐ์ บุณาค

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประดิษฐ์ บุณาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อำไพ สุจริตกุล

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ อำไพ สุจริตกุล)

กิติยวดี บุญชื้อ

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิติยวดี บุญชื้อ)

ขุนสุข บุญยสวัสดิ์

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขุนสุข บุญยสวัสดิ์)

ชาติ พงษ์เจริญ

.....กรรมการ
(อาจารย์ ชาติ พงษ์เจริญ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเตรียมครูและการปฏิบัติงานของครูระดับปฐมวัยในประเทศไทยตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในสาขาปฐมวัย

ชื่อนิสิต นางสาว เอื้อพร โอนพรัตน์บุล

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิตยวดี บุญชื้อ

ภาควิชา ประถมศึกษา

ปีการศึกษา 2525

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีความมุ่งหมายที่จะ 1) ศึกษาหลักสูตรการเตรียมครูระดับปฐมวัยของสถาบันเตรียมครู 2) ศึกษาคุณสมบัติของครูที่ผู้บริหารโรงเรียนระดับปฐมวัยต้องการ 3) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนระดับปฐมวัยและอาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัยที่มีต่อการเตรียมครูและการปฏิบัติงานของครูในระดับนี้

ตัวอย่างประชากรประกอบด้วยผู้บริหารสถาบันเตรียมครูระดับปฐมวัย อาจารย์ผู้สอนในสาขาการศึกษาปฐมวัยและผู้บริหารโรงเรียนระดับปฐมวัย โดยสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากประชากรทั่วประเทศ ได้ตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 141 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับการเตรียมครูและการปฏิบัติงานของครูระดับปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ข้อมูลที่รวบรวมได้นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า t (t -test)

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้คือ

1) จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันเตรียมครู พบว่า วิทยาลัยครูรับนโยบายและหลักสูตรตามที่เจ้าสังกัดกำหนด แต่มหาวิทยาลัยมีอิสระในการวางหลักสูตรให้เหมาะสมได้มากกว่า โครงสร้างของหลักสูตรทั้งสองคล้ายคลึงกัน โดยเน้นทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ นอกจากนี้ ได้ทราบว่ามีมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครูยังมีได้สำรวจหาข้อมูลอย่างจริงจังเกี่ยวกับความต้องการหรือวางแผนร่วมกับผู้ใช้ครูระดับนี้ ตลอดจนการติดตามผลนิสิตที่จบไปแล้ว

2) จากการรายงานงานของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ในสภาพปัจจุบัน ครูปฐมวัยส่วนใหญ่เป็นหญิงและอัตราส่วนครูต่อนักเรียน 1:35 ขึ้นไปมีร้อยละ 32.35 และ 1:30 มีร้อยละ 29.41 วุฒิการศึกษาของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนส่วนใหญ่

มีวุฒิมัธยมศึกษาปีที่ 5 รองลงไปคือวุฒิป.ก.ศ.ต้นและป.ก.ศ.สูง ตามลำดับ ส่วนครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและทบวงมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มัฒิป.ก.ศ.สูง สาขาปฐมวัยมากที่สุด รองลงไปคือวุฒิป.ก.ศ.สูงสาขาอื่นและปริญญาตรี ตามลำดับ

3) คุณสมบัติของครูที่ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ต้องการคือ เป็นผู้หญิง โสัด มีวุฒิการศึกษาป.ก.ศ.สูง สาขาปฐมวัย หรือผ่านการอบรมทางด้านนี้มาแล้ว และมีความสามารถพิเศษหลายด้าน

4) ในด้านกระบวนการสอน อาจารย์ในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครูส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีการวางนโยบายร่วมกับสถาบันอื่น และควรมีศูนย์กลางเพื่อให้สถาบันเตรียมครูศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน การฝึกสอนของนิสิตนักศึกษาควรใช้เวลาประมาณ 12 สัปดาห์ อาจารย์นิเทศก์ควรมีประสบการณ์ในการสอนเด็กปฐมวัยไม่น้อยกว่า 3 ปี วิธีสอนที่อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่ใช้คือ บรรยาย สาธิต อภิปราย ตามลำดับ ส่วนวิธีสอนที่ผู้สอนต้องการให้นิสิตนำไปใช้คือ บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลองและวิธีทดลอง

5) ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า หลักสูตรการเตรียมครูปฐมวัยควรให้ความสำคัญทุกหมวดวิชาเท่ากัน วิชาบังคับในหมวดวิชาเอก ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วย ยกเว้นวิชาการเรียนศิย์บอร์ด 1 ควรจัดเป็นวิชาเลือก สำหรับอาจารย์ผู้สอนเห็นด้วยกับทุกวิชายกเว้นวิชาการเด่นรำทำจังหวัดควรจัดเป็นวิชาเลือก ส่วนวิชาเลือกนั้นวิชาที่ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าควรเป็นวิชาบังคับ คือ วิชาเครื่องมืออนุบาล และวิชาเลือกที่อาจารย์ผู้สอนเห็นว่าควรเป็นวิชาบังคับคือ วิชากิจกรรมดนตรีสำหรับครูก่อนประถมศึกษา

6) ความต้องการของผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูในด้านบุคลิภาพ การเตรียมตัวเพื่อการสอน วิธีสอน และมนุษยสัมพันธ์ ไม่แตกต่างกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Preparation and Performance of Pre-School Teacher
in Thailand as Perceived by Administrators and In-
structors in Pre-School Education

Name Miss Eauporn Onopparatvibul

Thesis Advisor Assistant Professor Kitiyavadi Boonsue

Department Elementary Education

Academic Year 1982

ABSTRACT

The Purposes of this survey research were:

- 1 To study the curriculum of the pre-school teachers program of teacher training institutes.
- 2 To study the quality of pre-school teachers required by the school administrators.
- 3 To study the opinions of the administrators and the instructors concerning the teacher training institutes' preparation of pre-school teachers and also the pre-school teachers' performances.

The total of 141 samples were the administrators of pre-school teacher training institutes, the instructors in teacher training institutes and the school administrators selected by simple random sampling technique.

The instruments used in this research were the interviewed forms and questionnaires constructed by the researcher. The obtained data were analyzed by computing the percentage, means, standard deviation and t-test.

Finding:

1 According to the data obtained, all of the training institutes adopted the policy and set up the curriculum according to the Ministry of Education while the university had more freedom of constructing her own curriculum. These curriculums were similar in both theory and practice. Neither research nor survey was studied about the needs of the schools or the cooperation planning between the institutes and the schools concerning the preparation of the pre-school teachers including the follow-up program.

2 The school administrators reported that: most of the pre-school teachers were female. The teacher-students ratio was 1 : 35 and over (32.35 per cent) and 1 : 30 (29.41 per cent). Most of the teachers under the Office of Private Education had M.S. 5 certificate, and some had received Certificate in Education and Higher Certificate in Education. While most of the teachers under the Office of Primary Education and the Ministry of University Affairs had received Higher Certificate in Pre-school Education, Higher Certificate in other majors and Bachelor Degree.

3 According to school administrators' preferences concerning the qualification of pre-school teachers were single, female with Higher Certificate in Pre-school Education or training experiences in this field. Special abilities in certain areas would be well appreciated.

4 In teaching process, most instructors have agreed that there should be common policy and centre for exchanging ideas and knowledge among university, institutes and schools. The period of

training program should not be less than twelve weeks. The teacher training supervisors should have at least three years experiences in teaching pre-school students. The teaching methods used were lecturing, demonstrating and discussing. However the teaching techniques expected to be used in pre-school by the trainees would be role play, assimilation and experimentation technique.

5 Most of the school administrators and instructors considered that all courses in the curriculum should be equally emphasized. They agreed on most of the compulsory major subjects except Key-board I, the school administrators preferred to put into the Elective Area while the instructors preferred to move course Movement in Music into Elective Area. At the same time the school administrators preferred the course Nursery Instrument to be compulsory while the instructors viewed that the course Music Activities for Young Children should be compulsory.

6 There was no significant difference between the school administrators' and instructors' opinions concerning teachers' performances in the area of personalities, teaching preparation, teaching methods and human relationship.

ศูนย์วิทยุทรงพล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิติยวดี บุญชื่อ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้กรุณาแนะนำข้อคิดเห็นตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง และ อาจารย์ ชาสี พงษ์เจริญ ที่ได้กรุณาแนะนำในเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ คุณธีระพล สัมมาทิพย์, คุณสุนีย์ เหมะประสิทธิ์, คุณสุพร วงศ์สุนทรเลิศ, คุณวิริยาภรณ์ ชัยชลทรัพย์, คุณบุญส่ง อุดมรติ, คุณถวิล มีจันทร์, คุณดารณี ญาณโสภณ และคุณสุพินท์ เรียนศรีวิไล ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

เชื้อพร โอนพรตน์วิบูล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5
ข้อดกหลงเบื้องต้น	6
คำจำกัดความ	6
ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย	6
2. วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การเตรียมครูระดับปฐมวัยในประเทศไทย	7
การเตรียมครูระดับปฐมวัยในต่างประเทศ	12
หลักสูตรการเตรียมครูระดับปฐมวัยของสถาบันเตรียมครู	14
วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมครู	36
วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน	45
3. วิธีดำเนินการวิจัย	50
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	55
5. สรุปผลการวิจัย	88
อภิปรายผล	92
ข้อเสนอแนะ	95

เอกสารอ้างอิง	79
ภาคผนวก	102
ประวัติผู้เขียน	139

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม 61
2	ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อสภาพปัจจุบันของคุณสมบัติครูระดับ ปฐมวัยในโรงเรียน 64
3	วุฒิการศึกษาของครูปฐมวัยจากการรายงานของผู้บริหารโรงเรียน 67
4	ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อความต้องการด้านจำนวน คุณวุฒิ และคุณสมบัติของครูปฐมวัย 69
5	ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อกระบวนการเตรียมครูปฐมวัย 72
6	ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อหมวดวิชาใน หลักสูตรการเตรียมครูปฐมวัย 79
7	ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อรายวิชาบังคับใน หมวดวิชาเอก 80
8	ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ผู้สอนที่เห็นว่าควรปรับวิชา เลือกในหมวดวิชาเอกให้เป็นวิชาบังคับ 82
9	เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูระดับปฐมวัยของ ผู้บริหารโรงเรียนกับอาจารย์ผู้สอน 85